

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2023 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 3D-194
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2024 m. d. įsakymo Nr. 3D- redakcija)

**LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS 2023–2027 M. STRATEGINIO
PLANO INTERVENCINĖS PRIEMONĖS „EKOLOGINIS ŪKININKAVIMAS.
EKOLOGINIO ŪKININKAVIMO TĖSTINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI“
ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano intervencinės priemonės „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo tęstiniai įsipareigojimai“ įgyvendinimo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [\(ES\) Nr. 2021/2115](#), kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai [\(ES\) Nr. 1305/2013](#) (ES) Nr. 1307/2013, su visais pakeitimais, 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [\(ES\) Nr. 2021/2116](#) dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas [\(ES\) Nr. 1306/2013](#), su visais pakeitimais, 2022 m. gegužės 4 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu [\(ES\) Nr. 2022/1172](#), kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) Nr. 2021/2116](#) nuostatos dėl bendros žemės ūkio politikos integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir su paramos sąlygomis susijusių administracinių nuobaudų taikymo ir apskaičiavimo, 2022 m. gegužės 31 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu [\(ES\) Nr. 2022/1173](#), kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) Nr. 2021/2116](#) taikymo taisyklės dėl bendros žemės ūkio politikos integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [\(ES\) Nr. 2018/848](#) dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas [\(EB\) Nr. 834/2007](#), su visais pakeitimais (toliau – Reglamentas [\(ES\) 2018/848](#)), Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginiu planu (toliau – Strateginis planas), patvirtintu 2022 m. lapkričio 21 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2022)8272, ir atsižvelgiant į Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 3D-102 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklių patvirtinimo“, Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. 3D-92 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (toliau – TI

taisyklės), kitus Europos Sąjungos ir nacionalinius teisės aktus, nustatančius paramos žemės ūkio veiklos subjektams teikimo tvarką.

2. Taisyklių tikslas – nustatyti pagal Strateginio plano intervencinę priemonę „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo tęstiniai įsipareigojimai“ (toliau – Intervencinė priemonė) paramos skyrimo tvarką ir reikalavimus.

II SKYRIUS SĄVOKOS

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **Ekologinė gamyba** – Reglamento [\(ES\) Nr. 2018/848](#) 3 straipsnio 1 punkto reikalavimus atitinkančių gamybos metodų naudojimas, įskaitant 10 straipsnyje nurodytą perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpį, visais gamybos, paruošimo ir platinimo etapais.

3.2. **Ekologinės gamybos kontrolės institucija** (toliau – kontrolės institucija) – ekologiškų produktų kontrolės institucija, kaip apibrėžta Reglamento [\(ES\) 2017/625](#) 3 straipsnio 4 punkte, arba institucija, Europos Komisijos arba Europos Komisijos pripažintos trečiosios valstybės paskirta vykdyti ekologiškų produktų ir perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio produktų importo į Europos Sąjungą kontrolę trečiojoje valstybėje.

3.3. **Perėjimas prie ekologinės gamybos** – neekologinės gamybos pakeitimas ekologine gamyba per nustatytą laikotarpį, kuriuo taikomos Reglamento [\(ES\) Nr. 2018/848](#) nuostatos dėl ekologinės gamybos.

3.4. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Strateginiame plane, TI taisyklėse.

III SKYRIUS INTERVENCINĖS PRIEMONĖS TIKSLAI IR POREIKIAI

4. Intervencinė priemonė atitinka Bendrosios žemės ūkio politikos tikslus:

4.1. prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, mažinant išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinant anglies dioksido sekvestraciją, taip pat plėtoti tvariąją energetiką;

4.2. skatinti darnų vystymąsi ir veiksmingą tokių gamtos išteklių kaip vanduo, dirvožemis ir oras valdymą, mažinant priklausomybę nuo cheminių medžiagų;

4.3. prisidėti stabdant biologinės įvairovės nykimą ir ją didinant, gerinti ekosistemines paslaugas ir išsaugoti buveines bei kraštovaizdžius;

4.4. gerinti visuomenės poreikius, susijusius su maistu ir sveikata, įskaitant aukštos kokybės, saugius ir maistingus maisto produktus, pagamintus tvariu būdu, mažinti maisto atliekas, didinti ūkinių gyvūnų gerovę ir kovoti su antimikrobinio atsparumu.

5. Intervencinė priemonė prisideda prie šių nacionalinių žemės ūkio ir kaimo plėtros poreikių įgyvendinimo:

5.1. taikyti technologijas, mažinančias šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas ir didinančias organinės anglies kiekį dirvožemyje;

5.2. taikyti žemės ūkio praktikas, kurios stabdytų dirvožemio eroziją, ypač dirbamuose šlaituose;

5.3. mažinti tręšimą mineralinėmis trąšomis ir amoniako emisijas, taikant mėšlo tvarkymo technologijas;

5.4. gerinti paviršinio vandens kokybę, ypač rizikos vandenų teritorijose;

- 5.5. gerinti biologinės įvairovės būklę naudmenose, taikant tvarias žemės ūkio praktikas;
- 5.6. skatinti saugių, ekologiškų, aukštos ir išskirtinės kokybės produktų vartojimą ir sveiką mitybą;
- 5.7. skatinti ūkiuose taikyti integruotas kenksmingųjų organizmų kontrolės praktikas;
- 5.8. skatinti ūkinių gyvūnų laikytojus priimti aukštesnius gyvūnų gerovės standartus.

IV SKYRIUS REMIAMOS VEIKLOS

- 6. Pagal Intervencinę priemonę remiamos šios veiklos:
- 6.1. „Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo“;
- 6.2. „Ekologinis ūkininkavimas“.

V SKYRIUS GALIMI PAREIŠKĖJAI

7. Paramos gali kreiptis fiziniai ir juridiniai asmenys, atitinkantys aktyvaus ūkininko reikalavimus, nustatytus TI taisyklių II skyriuje.

8. Pareiškėjo ir (arba) paramos gavėjo mirties atveju parama gali būti mokama įsipareigojimų perėmėjui, jeigu jis teisių perėmimo metu atitinka pareiškėjams keliamus tinkamumo kriterijus, laikosi priimtų įsipareigojimų ir juos vykdo.

9. Pareiškėjui draudžiama dalyti valdą, siekiant gauti didesnę paramos sumą, išvengti paramos ribojimo ar išvengti Geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų laikymosi. Valdos dalijimu laikomas dirbtinis valdos ploto suskirstymas į dalis (skaidymas), sumažinant ankstesniais metais deklaruotą plotą. Valdos padalijimu taip pat laikomi atvejai, kai, nustačius galimą valdos dalijimą ir Agentūrai paprašius, pareiškėjas Agentūros nustatyta tvarka per pranešime nurodytą terminą nepateikia prašomų dokumentų.

VI SKYRIUS TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI

10. Pareiškėjo tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos (toliau – Paraiška) pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus bei viešuosiuose registruose esančius duomenis. Jei šie duomenys skiriasi, vadovaujamas registruose esančiais duomenimis.

11. Pareiškėjas laikomas tinkamu gauti paramą, jeigu:

11.1. pareiškėjui (juridiniam ar fiziniam asmeniui) neiškelta byla dėl bankroto arba jo įmonė ar veikla nėra likviduojama. Atitiktis šiam reikalavimui gali būti tikslinama Paraiškos vertinimo metu;

11.2. pareiškėjas, kaip valdos valdytojas, savo vardu yra įregistravęs valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre (toliau – Valdų registras) ir kiekvienais kalendoriniais metais atnaujinęs pasikeitusius valdos duomenis arba, jeigu valdos duomenys nepasikeitė, patvirtinęs šį faktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 27 d. nutarimo Nr. 1351 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

11.3. pareiškėjas taiko ekologinės gamybos metodus, apibrėžtus Reglamente [\(ES\) 2018/848](#), ir turi kontrolės institucijos išduotą ekologinės gamybos sertifikatą.

12. Bendras, sertifikuotas pagal ekologinės gamybos reikalavimus, nustatytus Reglamente [\(ES\) 2018/848](#), tinkamas paramai naudmenų plotas, už kurį mokamos kompensacinės išmokos, turi būti ne mažesnis kaip 1 ha, susidedantis iš laukų, kurių plotas ne mažesnis kaip 0,1 ha. Išskyrus atvejus, kai pirmaisiais įsipareigojimo metais deklaruotas tinkamas paramai plotas sumažėjo dėl pasibaigusių 5 m. tęstinių įsipareigojimų laukams, kurie ankstesniais metais dalyvavo Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ veikloje „Parama perėjimui prie ekologinio ūkininkavimo“ ir (arba) ekologinėse sistemose „Ekologinis ūkininkavimas (vaisiai, uogos, daržovės, vaistažolės ir prieskoniniai augalai)“, „Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo“, ir pareiškėjai naujų 5 m. įsipareigojimų, deklaruodami ekologinės gamybos laukus, neprisiėmė. Tokiais atvejais netaikomos sankcijos dėl ploto sumažėjimo.

13. Parama teikiama už veiklą, vykdomą tik Lietuvos Respublikos teritorijoje.

14. Pareiškėjams pagal Intervencinę priemonę parama neteikiama, jei jie yra įsipareigoję perleisti valdą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Ankstvyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“.

VII SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMAI

15. Pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

15.1. pagal remiamas veiklas deklaruoti:

15.1.1. javus, javų mišinius (TI taisyklių Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų klasifikatoriaus (toliau – Klasifikatorius) I ir II grupės). Jei deklaruojamas mišinys sėklai (klasifikatoriaus III grupės kodai: BMI, AKM), į mišinio sudėtį turi įeiti vikiai arba žirniai;

15.1.2. daugiameses žoles (Klasifikatoriaus I grupės kodai: FAC, NMI, Klasifikatoriaus III grupė, Klasifikatoriaus IV grupės kodas GPŽ, Klasifikatoriaus VI grupės kodai: DGP, AGP, DGG);

15.1.3. daugiameses žolės sėklai (Klasifikatoriaus I grupės kodai: FAC, NMI, Klasifikatoriaus III grupė, Klasifikatoriaus IV grupės kodas GPŽ, Klasifikatoriaus VI grupės kodai: DGP, AGP, DGG) pasirenkant sutartinį kodą JS. Pareiškėjai, siekiantys gauti paramą už miglines (varpines) žoles, auginamas sėklai, Paraiškoje tokius laukus turi deklaruoti Klasifikatoriaus kodu GPŽ, pasirenkant sutartinį kodą JS;

15.1.4. daržoves, mišrias daržoves, išskyrus bulvines saulėgrąžas ir krapus (Klasifikatoriaus I grupė, išskyrus kodus TOP, KRA), uogynus, mišrius uogynus, išskyrus mėlynės (Klasifikatoriaus V grupė, išskyrus kodą MĖU), sodus, mišrius sodus, išskyrus šermukšnius, riešutmedžius, kitus sodus ir daugiamečius uogynus (Klasifikatoriaus V grupė, išskyrus kodus: ŠRM, RŠT, KTS), vaistažoles, aromatinis ir prieskoninius augalus (Klasifikatoriaus I grupės kodai: BAZ; RAD; PET; KLA; AMP);

15.2. laikytis įsipareigojimų pagal Intervencinę priemonę nuo pirmos Paraiškos pateikimo dienos iki paskutinių įsipareigojimo metų nustatytos naudmenų deklaravimo pradžios dienos, įskaitant ir bendruosius reikalavimus, nustatytus TI taisyklėse;

15.2.1. dalyvauti veikloje „Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo“ 2 arba 3 metus, teikiant Paraišką kasmet. Šis 2 arba 3 metų įsipareigojimų laikotarpis apima pagal ekologinę sistemą „Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo“ 2023 m. įvykdytus įsipareigojimus. Jei deklaruojamame plote auginami vienmečiai žemės ūkio augalai arba daugiamesės žolės, didžiausias galimas pereinamojo laikotarpio baigties terminas yra 2 metai, jei deklaruojamame plote auginami daugiamečiai žemės ūkio augalai – 3 metai.

Tais atvejais, kai kontrolės institucija laukui nustato trumpesnius pereinamojo laikotarpio baigties terminus ir tai patvirtina išduodama sertifikatą, taikomas trumpesnis veiklos „Perėjimas prie

ekologinio ūkininkavimo“ įgyvendinimo terminas, jam pasibaigus mokamos pagal veiklą „Ekologinis ūkininkavimas“ nustatytos kompensacinės išmokos.

Pasibaigus didžiausiam galimam 3 m. įsipareigojimo laikotarpiui pagal veiklą „Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo“, nepriklausomai nuo kontrolės institucijos nustatyto deklaruojamo lauko statuso, mokamos pagal veiklą „Ekologinis ūkininkavimas“ nustatytos kompensacinės išmokos.

Įvykdžius įsipareigojimus pagal Intervencinės priemonės veiklą „Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo“ su tais pačiais įsipareigotais plotais privaloma dalyvauti veikloje „Ekologinis ūkininkavimas“. Bendra įsipareigojimų laikotarpio trukmė pagal abi Intervencinės priemonės veiklas yra 5 metai. Pareiškėjas su tais pačiais plotais veikloje „Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo“ gali dalyvauti tik vieną kartą;

15.2.2. dalyvauti veikloje „Ekologinis ūkininkavimas“ 5 metus, teikiant Paraišką kasmet. Šis 5 metų įsipareigojimų laikotarpis apima pagal veiklą „Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo“ ir (arba) Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ veiklą „Parama perėjimui prie ekologinio ūkininkavimo“ ir (arba) 2023 m. pagal ekologines sistemas „Ekologinis ūkininkavimas (vaisiai, uogos, daržovės, vaistažolės ir prieskoniniai augalai)“, „Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo“ įvykdytus testinius ir išlaikymo įsipareigojimus.

Vykdam įsipareigojimus kontrolės institucijai pakeitus deklaruojamo lauko statusą iš ekologinės gamybos į pereinamąjį prie ekologinės gamybos statusą, mokamos pagal veiklą „Ekologinis ūkininkavimas“ nustatytos kompensacinės išmokos.

15.3. laikytis Reglamento [\(ES\) Nr. 2018/848](#) reikalavimų ir Ekologinės gamybos taisyklių, pavirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 „Dėl Ekologinės gamybos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Ekologinės gamybos taisyklės), ne trumpiau kaip prisiimtų įsipareigojimų laikotarpiu;

15.4. pildyti Ekologinės gamybos žurnalą, kurio forma ir Ekologinės gamybos žurnalo pildymo tvarkos aprašas patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2021 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 3D-857 „Dėl Ekologinės gamybos žurnalo ir jo pildymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

15.5. laikytis Produktų ženklavimo ekologiškų produktų ženklu bei su ekologine gamyba susijusio ženklavimo ir reklamos oficialios kontrolės tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 3D-2 „Dėl Produktų ženklavimo ekologiškų produktų ženklu bei su ekologine gamyba susijusio ženklavimo ir reklamos oficialios kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Produktų ženklavimo ekologiškų produktų ženklu aprašas), reikalavimų;

15.6. veiklas vykdyti tik pereinančiuose prie ekologinės gamybos arba ekologinės gamybos plotuose ir kiekvienais metais juos deklaruoti;

15.7. per įsipareigojimų laikotarpį pagal šią Intervencinę priemonę pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne daugiau kaip 1 ha. Jei deklaruojamas plotas padidinamas daugiau nei šiame papunktyje nurodytos ribos, prisiimami nauji įsipareigojimai padidėjusiam plotui pagal šią Intervencinę priemonę.

Laukai su skirtingu įsipareigojimų laikotarpiu ar statusu turi būti įbraižomi atskirai;

15.8. per įsipareigojimų laikotarpį nuo pirmos Paraiškos pateikimo datos nesumažinti Paraiškoje nurodyto bendro ploto daugiau kaip 10 proc. Po deklaruoto ploto sumažinimo bendras tinkamas paramai plotas negali būti mažesnis, nei nustatytas Taisyklių 12 punkte. Kai pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas nesilaikė įsipareigojimų dėl objektyvių aplinkybių (lauke ar jo dalyje buvo tvarkomas valstybės turtas (pvz., melioracijos grioviai)), ar aplinkybių, kurios atsirado ne dėl pareiškėjo kaltės ir apie jas pranešė (raštu informavo Agentūrą) ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo

šiam papunktyje nurodytų aplinkybių sužinojimo, sankcijos dėl įsipareigoto ploto sumažėjimo netaikomos;

15.9. per įsipareigojimų laikotarpį nuo pirmos Paraiškos pateikimo datos Paraiškoje nurodytus plotus gali sumažinti ne daugiau kaip 15 proc., tačiau po deklaruoto ploto sumažinimo bendras tinkamas paramai plotas negali būti mažesnis, nei nustatytas Taisyklių 12 punkte, esant vienai iš šių sąlygų:

15.9.1. kai atlikus kadastrinius (geodeziniais matavimo prietaisais) ar geodezinius žemės matavimus nustatomos neatitiktys su kontroliniu žemės sklypu (toliau – KŽS);

15.9.2. kai Paraiškoje deklaruoti laukai patenka į KŽS, kurių atpažinties kodas bl3 „Kontrolinis žemės sklypas, kurio didžiąją dalį užima miškai, medžių grupės, krūmynai ir pan.“, bl9 „Kontrolinis žemės sklypas, kurio didžiąją dalį užima žemės ūkiui nenaudojama žemė, pelkėtos teritorijos, karjerai, laikinai įmirkę plotai ir pan.“, bl6 „Užstatytos teritorijos žemės sklypas ne mieste“, bl3g „Kontrolinis medžių ir krūmų grupių žemės sklypas“, bl3j „Kontrolinis medžių ir krūmų juostų žemės sklypas“, bl4 „Kontrolinis kūdrų žemės sklypas“, bl9u „Kontrolinis kasmet užmirkęs žemės sklypas“, bl9p „Kontrolinis vandens pakrančių žemės sklypas“;

15.10. sudaryti sąlygas asmenims, turintiems teisę audituoti ir (arba) kontroliuoti, tikrinti, kaip yra vykdoma veikla, laikomasi sąlygų, už ką buvo skirta kompensacinė išmoka;

15.11. teikti visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams ir Strateginio plano įgyvendinimo stebėsenai bei reikalingiems vertinimams atlikti;

15.12. užtikrinti, kad laukuose, soduose ir uogynuose auginami žemės ūkio augalai vyrautų, laikantis TI taisyklių II, III skyriuose nustatytų reikalavimų;

15.13. siekdami gauti paramą už sertifikuotas daugiameses žoles, laikyti ne mažiau kaip 0,1 sutartinio gyvulio (toliau – SG)/ha, nurodyto TI taisyklių 3 priedo 1–20, 25 eilutėse, įsipareigotuose sertifikuoti daugiamečių žolių plotuose. Ūkiniai gyvūnai turi būti sertifikuoti pagal Reglamento [\(ES\) Nr. 2018/848](#) ir Ekologinės gamybos taisyklių reikalavimus. Ūkinių gyvūnų neprivalu turėti deklaruojantiems laukus, dalyvaujančius sėjomainoje, kuriuose ne ilgiau nei 2 metus auginamos azotą kaupiančios žolės (Klasifikatoriaus III ir IV grupės).

Tais atvejais, kai pareiškėjai, teikdami Paraišką, prašo paramos už daugiameses žoles, tačiau šiam plotui tenka mažiau SG, nei nustatyta šiame punkte, išmoka mokama tik už tą daugiamečių žolių plotą, kuriam tenka šiame punkte nustatytas SG skaičius.

Jei pareiškėjas prašo paramos už sertifikuotą daugiamečių žolių plotą pagal abi Intervencinės priemonės veiklas, o daugiamečių žolių hektarui tenka mažiau SG, nei nustatyta šiame papunktyje, pirmiausia parama skiriama už daugiameses žoles pagal veiklą „Ekologinis ūkininkavimas“.

Skaiciuojant SG, imami Žemės ūkio ir maisto produktų sertifikavimo informacinėje sistemoje nurodyti tų metų, už kuriuos skaičiuojama parama, duomenys apie pareiškėjo ir (ar) valdos nario vardu sertifikuotus ūkinius gyvūnus;

15.13.1. parama už daugiameses žoles nemokama už tuos plotus, kurių užskaitai pasirinkti ūkiniai gyvūnai kartu dalyvauja ir Strateginio plano intervencinės priemonės „Gyvūnų gerovė“ veiklose „Parama už galimybę pieniniams galvijams išeiti į ganyklas, įtraukiant jų ganymą laukuose šiltuoju metų laiku“, „Parama už galimybę galvijams laisvai išeiti į atvirą erdvę, ganyklas“.

15.14. siekdami gauti paramą už daugiameses žoles sėklai, būti įtraukti į atestuotų dauginamosios medžiagos tiekėjų sąrašą arba pasirašę augalų dauginamosios medžiagos auginimo ir supirkimo sutartis su dauginamosios medžiagos tiekėjais ir turėti sėklinio pasėlio (už kuriuos prašo paramos) aprobavimo aktą, išduotą Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – VAT). Taip pat į šią išmoką pretenduojantys pareiškėjai:

15.14.1. patys tiekiantys rinkai augalinę dauginamąją medžiagą, privalo turėti galutinį VAT pagal dauginamajai medžiagai keliamus teisės aktų reikalavimus išduotą Sėklos sertifikatą, kuriame nurodyta, kad sėkla teisės aktų nustatyta tvarka galutinai sertifikuota. Sėklos sertifikatą Agentūrai turi pateikti iki kitų metų birželio 1 d.;

15.14.2. auginantys daugiameses žoles sėklai pagal sėklų auginimo ir supirkimo sutartis su dauginamosios medžiagos tiekėjais ir ne patys tiekiantys rinkai sertifikuotą dauginamąją medžiagą, Agentūrai iki kitų metų birželio 1 d. turi pateikti sudarytą augalinės dauginamosios medžiagos auginimo ir supirkimo sutartį ir VAT pagal augalų dauginamajai medžiagai keliamus teisės aktų reikalavimus išduotą Sėklos sertifikatą, kuriame nurodyta, kad sėkla teisės aktų nustatyta tvarka yra galutinai sertifikuota. Minėtą sertifikatą gali pateikti pareiškėjas arba sutartyje nurodytas augalų dauginamosios medžiagos supirkėjas.

15.15. siekdamas paramos už vaistažoles, aromatinius ir prieskoninius augalus, iš šios produkcijos gamybos (perdirbdama produkcija valdoje arba parduodama žaliava įmonėms, perdirbančioms šios rūšies produkciją) gauti pajamas, kurios sudarytų ne mažiau kaip 30 proc. pajamų, gaunamų iš žemės ūkio veiklos (išskyrus pareiškėjus, Paraiškoje deklaruojančius mažiau kaip 5 ha šiame punkte nurodytų augalų):

15.15.1. parama teikiama už ne didesniame kaip 20 ha plote auginamas vaistažoles, aromatinius ir prieskoninius augalus. Pajamos iš specializuotos produkcijos gamybos nuo pajamų, gaunamų iš žemės ūkio veiklos, apskaičiuojamos pagal Žemės ūkio veiklos subjektų pajamų dalies, gaunamos iš žemės ūkio veiklos, įvertinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. 3D-66 „Dėl Žemės ūkio veiklos subjektų pajamų dalies, gaunamos iš žemės ūkio veiklos, įvertinimo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Pajamų dalies metodika);

15.15.2. pareiškėjai, deklaruojantys daugiau kaip 5 ha vaistažolių, aromatinių ir prieskoninių augalų, Agentūrai kasmet, iki vasario 28 d., turi pateikti užpildytą ir pasirašytą pažymą apie pareiškėjo pajamas per praėjusius kalendorinius metus (pažymos forma nurodyta Pajamų dalies metodikos priede) už praėjusių ataskaitinių metų laikotarpį (nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.);

15.15.3. pareiškėjai, perdirbantys vaistažoles, aromatinius ir prieskoninius augalus, ir įmonės, kurioms teikiama šiame papunktyje nurodyta užauginta žaliava, turi turėti maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimą šiame papunktyje nurodytai perdirbimo veiklai arba būti įregistruoti į Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Maisto tvarkymo subjektų sąrašą, kaip nustatyta Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo tvarkos apraše, patvirtintame Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. B1-527 „Dėl Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašas), arba turėti veterinarinio patvirtinimo numerį, kaip nustatyta Gyvūninio maisto tvarkymo subjektų veterinarinio patvirtinimo ir registravimo tvarkos apraše, patvirtintame Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. B1-738 „Dėl Gyvūninio maisto tvarkymo subjektų veterinarinio patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

16. Pareiškėjai su tuo pačiu plotu gali pretenduoti į paramą pagal TI taisyklių Kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ gamybinės veiklas „Augalų kaita“, „Tarpiniai pasėliai“, „Neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijos“, „Sertifikuotos sėklos naudojimas“ pagal kitas TI taisyklėse esančias ekologines sistemas „Ariamųjų durpžemių keitimas pievomis“, „Eroduotos žemės keitimas pievomis“, „Ariamosios žemės keitimas pievomis, jų išlaikymas ir priežiūra“ bei Strateginio plano kaimo plėtros intervencines priemones „Parama „Natura

2000“ žemės ūkio paskirties žemėje“, „Laukinių paukščių apsauga už „Natura 2000“ teritorijos ribų“, „Vietovės su gamtinėmis ar kitomis specifinėmis kliūtimis“.

16.1. Pareiškėjai su plotu, nedalyvaujančiu Intervencinės priemonės veiklose, taip pat gali pretenduoti į paramą pagal TI taisyklių kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ negamybines veiklas: „Kraštovaizdžio elementų priežiūra“, „Trumpaamžių medingųjų augalų juostos“, „Daugiamečių žolių juostos“.

VIII SKYRIUS PARAMOS DYDIS IR INTENSYVUMAS

17. Kompensacinė išmoka mokama kiekvienais metais per įsipareigojimų laikotarpį ir skiriama pagal:

17.1. veiklą „Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo“ už:

17.1.1. javus, daugiametės žolės sėklai – 322 Eur už 1 ha;

17.1.2. daugiameses žoles – 238 Eur už 1 ha;

17.1.3. daržoves, bulves, uogynus, sodus, vaistažoles, aromatinius ir prieskoninius augalus – 750 Eur už 1 ha;

17.2. veiklą „Ekologinis ūkininkavimas“ už:

17.2.1. javus, daugiametės žolės sėklai – 275 Eur už 1 ha;

17.2.2. daugiameses žoles – 229 Eur už 1 ha;

17.2.3. daržoves, bulves, uogynus, sodus, vaistažoles, aromatinius ir prieskoninius augalus – 644 Eur už 1 ha.

18. Tais atvejais, kai pareiškėjas prašo paramos daugiau nei už 300 ha, vertinant pagal Intervencinę priemonę, – plotas iki 300 ha, laikantis Paraiškoje deklaruotų pasėlių proporcijos pagal atitinkamas augalų grupes (pasėlius), yra remiamas 100 proc., o plotas, viršijantis 300 ha, laikantis Paraiškoje deklaruotų pasėlių proporcijos pagal atitinkamas augalų grupes (pasėlius), yra remiamas 85 proc.

19. Viršijus Intervencinei priemonei įgyvendinti skirtas lėšas, papildomas Paraiškų vertinimas atliekamas reitinguojant. Reitingavimas taikomas tik naujai deklaruotiems plotams, kurie praėjusiais metais nebuvo sertifikuoti kontrolės institucijos (plotai, kurie buvo sertifikuoti, tačiau už juos paramos nebuvo prašoma, neįtraukiami į reitingavimą). Pirmenybė teikiama mažiausiam naujai deklaruotam plotui (didėjimo linkme), už kurį praėjusiais metais nebuvo prašyta paramos.

20. Agentūra, atlikusi deklaruoto ploto reitingavimą, per 20 darbo dienų informuoja pareiškėjus, kad vertinant jų Paraiškas bei apskaičiuojant paramą pagal Intervencinę priemonę taikomas reitingavimas.

IX SKYRIUS PARAIŠKŲ TEIKIMO TVARKA

21. Pareiškėjas (arba teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjo įgaliotas asmuo), siekdamas gauti paramą už deklaruotą (-us) plotą (-us) pagal Intervencinę priemonę, pateikia Paraišką, vadovaudamasis Paraiškos teikimo metu galiojančiomis TI taisyklių nuostatomis.

22. Paraiškų teikimo laikotarpis nustatomas kiekvienais metais atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu. Paraiškų pildymas, deklaruojamų laukų įbraižymas, Paraiškų teikimas, pavėluotas Paraiškų teikimas ir Paraiškų duomenų keitimas vykdomas TI taisyklėse nustatyta tvarka.

23. Informacija apie pareiškėjo pateiktą Paraišką pateikiama Agentūros informaciniame portale <https://portal.nma.lt> (toliau – Portalas), taip pat minėta informacija gali būti gaunama ir kitais TI taisyklėse nurodytais būdais. Pareiškėjas laikomas informuotu apie Paraiškoje esančias klaidas, apie patikros vietoje nustatytas neatitiktis nuo informacijos apie jas paskelbimo Portale dienos.

24. Kvietimą teikti Paraiškas skelbia Agentūra pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Ministerija) sudarytą grafiką Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt.

Kvietimą taip pat skelbia Ministerija interneto svetainėje www.zum.lt ir gali skelbti vienoje ar daugiau nacionalinių, regioninių ar specializuotų visuomenės informavimo priemonių.

X SKYRIUS PARAIŠKŲ ADMINISTRAVIMO TVARKA

25. Intervencinę priemonę administruoja Agentūra pagal Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintus administravimo procedūrų aprašus.

26. Savivaldybės (seniūnijos), Agentūra ir valstybės įmonė Žemės ūkio duomenų centras (toliau – ŽŪDC) vykdo TI taisyklėse nurodytas funkcijas.

27. Ekologinės gamybos taisyklių reikalavimų tinkamo laikymosi kontrolę ir sertifikavimą vykdo ekologinę žemės ūkio ir maisto produktų gamybą sertifikuojanti žemės ūkio ministro įsakymu patvirtinta kontrolės institucija.

XI SKYRIUS SANKCIJOS

28. Sankcijos dėl vėlavimo pateikti Paraiškas, taip pat dėl deklaruoto per didelio ploto ir kitų bendrųjų reikalavimų nesilaikymo taikomos TI taisyklėse nustatyta tvarka.

29. Jei deklaruoto ploto skirtumas yra mažesnis arba lygus 0,1 hektaro, remiamas plotas prilyginamas deklaruotam plotui. Ši nuostata netaikoma, jeigu minėtas skirtumas yra didesnis kaip 20 proc. bendro ploto atitinkamai paramai gauti deklaruoto ploto.

30. Už pažeidimus, susijusius su Reglamento [\(ES\) Nr. 2018/848](#) reikalavimų, Ekologinės gamybos taisyklių, Produktų ženklinimo ekologiškų produktų ženklų aprašo nuostatų ir Ekologinės gamybos žurnalo pildymu, sankcijos skaičiuojamos kontrolės institucijos pagal Priemonių už ekologinės gamybos reikalavimų pažeidimus taikymo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2022 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 3D-879 „Dėl Priemonių už ekologinės gamybos reikalavimų pažeidimus taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

31. Parama sumažinama, jei:

31.1. sertifikuotas gamybai plotas didesnis už deklaruotą plotą, parama mokama tik už deklaruotą plotą; jei sertifikuotas gamybai plotas mažesnis už deklaruotą, parama mokama tik už sertifikuotą plotą. Šiuo atveju pareiškėjui ir (arba) paramos gavėjui taikomos TI taisyklėse numatytos sankcijos dėl neteisingo deklaravimo. Jei atliekama patikra vietoje, parama apskaičiuojama pagal patikros metu nustatytą plotą;

31.2. per įsipareigojimų laikotarpį plotas pagal Intervencinę priemonę sumažinamas lyginant su pirmoje Paraiškoje nurodytu plotu (jei Paraiška pagal Intervencinę priemonę pirmą kartą buvo teikta 2023 m., į bendrą plotą įskaičiuojami ir plotai, deklaruoti pagal ekologines sistemas „Ekologinis ūkininkavimas (vaisiai, uogos, daržovės, vaistažolės ir prieskoniniai augalai)“ ir (arba) „Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo“):

31.2.1. iki 10 ir daugiau kaip 10 proc., tačiau sumažinto ploto pagal Intervencinę priemonę

suma neviršija Taisyklių 15.8 ir (arba) 15.9 papunkčiuose nurodytos leistinos ribos, parama einamaisiais metais nemokama tik už sumažintą plotą, viršijantį Taisyklių 15.8 ir (arba) 15.9 nurodytą leistiną ribą;

31.2.2. daugiau kaip 10 proc. ir sumažinto ploto pagal Intervencinę priemonę suma viršija Taisyklių 15.8 ir (arba) 15.9 papunkčiuose nurodytą leistiną ribą, parama einamaisiais metais nemokama tik už sumažintą plotą ir paramos gavėjas grąžina visą per įsipareigojimų laikotarpį už sumažintą plotą gautą paramą, viršijančią Taisyklių 15.8 ir (arba) 15.9 papunkčiuose nurodytą leistiną ribą;

31.3. mokamos 25 proc. sumažintos daugiametėms žolėms sėklai numatyto dydžio kompensacinės išmokos, jei paramos gavėjas:

31.3.1. įgyvendina Taisyklių 15.14 papunkčio bei 15.14.1 arba 15.14.2 papunkčių reikalavimus, tačiau iki kitų metų birželio 1 d. Agentūrai nepateikia VAT pagal dauginamajai medžiagai keliamus teisės aktų reikalavimus išduoto galutinio Sėklos sertifikato;

31.3.2. einamaisiais metais yra įtrauktas į atestuotų dauginamosios medžiagos tiekėjų sąrašą, bet pasėliui, už kurį prašo paramos, VAT nėra išdavusi pasėlio aprobavimo akto ir (arba) nėra sudaręs augalinės dauginamosios medžiagos auginimo ir supirkimo sutarties, kaip nurodyta Taisyklių 15.14.2 papunktyje;

31.4. jei paramos gavėjas, pretenduojantis gauti išmoką už daugiametės žolės sėklai, einamaisiais metais nėra įtrauktas į atestuotų dauginamosios medžiagos tiekėjų sąrašą, parama einamaisiais metais mokama kaip už daugiametės žolės;

31.5. tais atvejais, kai pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai Paraiškoje prašo paramos už daugiametės žolės, kurios nedalyvauja sėjomainoje, tačiau šiam plotui tenka mažiau SG, nei nustatyta Taisyklių 15.13 papunktyje, parama už daugiamečių žolių plotą, kuriam teko mažiau SG, nei nustatyta Taisyklių 15.13 papunktyje, skiriama tik už tą plotą, kurį padengia turimas SG skaičius.

32. Parama einamaisiais metais neskiriama:

32.1. kai paramos gavėjas, kurio prisiimti įsipareigojimai nėra pasibaigę, yra bankrutuojantis ar jo veikla likviduojama;

32.2. jei paramos gavėjas patikros vietoje metu neleidžia atlikti laikomų ūkinių gyvūnų patikros, nesudaro tinkamų sąlygų patikrai atlikti ar nepateikia dokumentų, susijusių su prisiimtų pagal Intervencinę priemonę įsipareigojimų vykdymu, laikoma, kad jis įsipareigojimo nesilaiko (išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus, kai pareiškėjui, neturinčiam reikiamų dokumentų patikros vietoje metu, leidžiama per nustatytą laikotarpį pateikti juos Agentūrai). Kai paramos gavėjas neleidžia atlikti patikros vietoje visuose arba dalyje deklaruotų laukų, taikomos nuostatos dėl neteisingo deklaravimo;

32.3. jeigu nustatoma, kad laukuose auginami žemės ūkio augalai nevyrauja arba neauginami žemės ūkio augalai ir (arba) nesilaikoma kitų veiklos vykdymo kriterijų, nurodytų TI taisyklių III skyriuje, parama einamaisiais metais už šiuos laukus neskiriama. Sankcijos netaikomos, jei nustatytų reikalavimų ir apribojimų nesilaikoma dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) bei išimtinių aplinkybių atvejų, jei pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas per 15 darbo dienų nuo tada, kai sužinojo ar turėjo sužinoti apie šią aplinkybę, raštu informavo ir pateikė tai įrodančius dokumentus Agentūrai. Išnykus nenugalimos jėgos aplinkybėms, pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai privalo toliau laikytis prisiimtų įsipareigojimų ir (arba) teisės aktuose nustatytų reikalavimų;

32.4. jei pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas, pretenduojantis gauti išmoką už vaistažolės, aromatinis ir prieskoninius augalus, neatitinka 15.15 papunkčio reikalavimų, parama einamaisiais metais pagal remiamą augalų grupę nemokama. Pavėluotai teikiamos pažymos apie žemės ūkio veiklos subjekto pajamas per praėjusius kalendorinius metus priimamos 25 kalendorines dienas, po

vasario 28 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną pagal Intervencinę priemonę apskaičiuotą paramos sumą mažinant 1 proc. Pasibaigus nustatytam pažymų apie žemės ūkio veiklos subjekto pajamas per praėjusius kalendorinius metus pateikimo pavėluotai laikui, parama einamaisiais metais pagal remiamą augalų grupę nemokama;

32.5. jei nustatomas dirbtinis valdos dalijimas;

32.6. kai kontrolės institucija viso deklaruojamo ploto nesertifikuoja kaip atitinkančio ekologinę gamybą;

32.7. kai nesilaikoma įsipareigojimų, nustatytų 15.6 papunktyje.

33. Išmokėta parama susigrąžinama:

33.1. jei nutraukiamas įsipareigojimų pagal Intervencinę priemonę vykdymas nepasibaigus įsipareigojimų laikotarpiui;

33.2. per įsipareigojimų laikotarpį pakartotinai padarius tą patį pažeidimą, numatytą Taisyklių 32.2 papunktyje;

33.3. Taisyklių 33.1 papunkčio nuostata netaikoma:

33.4. kai valdos perėmėjas su valda arba dalimi valdos perima perleidėjo prisiimtus įsipareigojimus;

33.5. kai nuomojamos ar panaudos sutarties pagrindu valdomos valstybinės žemės nuomos ar panaudos sutartis nutraukiama (nepratęsiama) valstybės iniciatyva arba kai valstybės valdžios institucijos savo veiksmais arba neveikimu neužtikrina valstybinės žemės naudojimo teisėtais pagrindais valdymo įteisinimo;

33.6. kai pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas nesilaiko įsipareigojimų dėl objektyvių aplinkybių (pvz.: laukas ar jo dalis paimami visuomenės poreikiams, laukui ar jo daliai nustatomas servitutas, nustatoma šoninė tarša) ir tik sužinojęs apie jas raštu informavo Agentūrą;

33.7. kai nuomojamos ar panaudos rašytinės sutarties pagrindu valdomos privačios žemės nuomos ar panaudos rašytinė sutartis nutraukiama nuomotojo reikalavimu ar iniciatyva arba nepratęsiama suėjus nuomos terminui;

33.8. kai atnaujinamas KŽS_DR5LT, ploto būklė vietovėje nepakinta, o minėtas plotas tampa paramai netinkamas dėl pasikeitusių teisės aktų reikalavimų ir dėl to sumažėja deklaruoti plotai;

33.9. kai deklaruojamo lauko dalys patenka į kito asmens nuomos pagrindais valdomus valstybinės žemės plotus, kurie ankstesniais metais buvo paramos gavėjo deklaruojami pagal dirbimo (priežiūros) faktą.

34. Jei pažeidimai buvo padaryti dėl aplinkybių, nurodytų 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) 2021/2116](#) dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas [\(ES\) Nr. 1306/2013](#), 3 straipsnyje, sankcijos netaikomos.

35. Paramos gavėjas ar jo įgaliotasis asmuo raštu praneša Agentūrai apie Taisyklių 34 punkte numatytų aplinkybių atsiradimą, kartu pateikdamas įrodymo dokumentus, per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kurią paramos gavėjas ar jo įgaliotasis asmuo gali tai padaryti.

36. Einamaisiais metais taikomų sankcijų suma negali viršyti 100 proc. mokėtinos paramos sumos.

37. Agentūra turi teisę ankstesniais ar einamaisiais metais pateiktas Paraiškas administruoti iš naujo bei priimti sprendimus dėl reikalavimo grąžinti visą ar dalį išmokėtos paramos sumos ir (arba) taikyti kitas poveikio priemones už su prašoma arba gauta parama susijusių įsipareigojimų nevykdymą ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymą atlikusi administracinį patikrinimą ir (arba)

patikrą vietoje tada, kai pareiškėjas nesilaikė paramos suteikimo ar Paraiškoje numatytų reikalavimų, ar pažeidė paramos gavimo ir naudojimo sąlygas, kaip nurodyta TI taisyklių 113 punkte.

38. Paramos sumažinimo, neskyrimo ir sankcijų taikymo eilės tvarka nustatyta TI taisyklėse.

XII SKYRIUS ŽEMĖS ŪKIO VALDOS PERDAVIMAS

39. Jei valda ar valdos dalis perduodama (valdos dalį galima perduoti tik Paraišką pagal Intervencinę priemonę pateikusiam valdos perėmėjui) po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs Paraišką pagal Intervencinę priemonę, bet dar neįvykdęs visų reikalavimų, parama skiriama valdos perėmėjui, kai:

39.1. valdos perėmėjas nuo Paraiškų teikimo laikotarpio pabaigos iki lėšų pervedimo pareiškėjui dienos praneša Agentūrai apie valdos perėmimą, pateikdamas pranešimą apie valdos perėmimą, prašymą skirti paramą. Valdos perdavimo atveju, kai valdos perdavėjas yra miręs, valdos perėmėjas pateikia valdos perėmimo fakto patvirtinimo dokumentus (žemės, kito nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo, nuomos, panaudos ar kitos sutarties kopiją, paveldėjimo teisės liudijimo kopiją ar pan.) bei, esant daugiau nei vienam paveldėtojiui, jų sutikimus, kad valdos perėmėjas perimtą valdą ir gautą paramą;

39.2. valdos perėmėjas privalo toliau laikytis įsipareigojimų ir vykdyti reikalavimus, kurie kyla iš valdos perdavėjo Paraiškos pagal Intervencinę priemonę;

39.3. valdos perdavėjas (išskyrus valdos perdavėjo mirties atvejį) neturi įsiskolinimų Agentūrai, Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, „Sodros“ biudžetui (netaikoma perdavėjams, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka yra atidėti socialinio draudimo įmokų ir (arba) mokesčių mokėjimo terminai).

40. Valdos ir (arba) dalies valdos perdavėjas privalo atnaujinti pasikeitusius valdos registravimo duomenis Valdų registre, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatų reikalavimais.

41. Jei visa valda arba dalis valdos perduodama po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs Paraišką ir įvykdęs visus reikalavimus, nustatytus pagal Intervencinę priemonę, jis turi informuoti Agentūrą apie valdos perdavimą. Valdos perdavėjo mirties atveju valdos duomenis atnaujinti ir Agentūrą informuoti apie valdos perėmimą (po valdos perdavėjo mirties) privalo valdos perėmėjas, kuris valdoje tęsia ekonominę veiklą.

42. Valdos perdavimo atveju, kai valda yra perduodama kitam pareiškėjui, kuris buvo įregistravęs valdą iki perdavimo, sujungtoms valdoms paliekamas perėmėjo valdos atpažinties kodas, o valdos perdavėjo valdos atpažinties kodas pripažįstamas negaliojančiu.

43. Valdos išregistravimo atveju, kai valda išregistruojama iki einamųjų metų gruodžio 31 d., pareiškėjas ir (ar) paramos gavėjas nebetenka teisės į jam priklausiusią paramą, o tais atvejais, kai parama ar jos dalis iki einamųjų metų gruodžio 31 d. pareiškėjui ir (ar) paramos gavėjui jau išmokėta, jis privalo paramą grąžinti.

XIII SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

44. Už Paraiškos bei kitus duomenis atsako juos pateikę pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai.

45. Už pareiškėjų informavimą paramos teikimo klausimais, Paraiškos duomenų įvedimą ir patvirtinimą Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje (toliau – PPIS), kai Paraiška pateikiama seniūnijos darbuotojui, atsakingos savivaldybės.

46. Už tinkamą PPIS veikimą, paraiškų priėmimo ir keitimo darbų organizavimą ir perdavimą Agentūrai atsakingas ŽŪDC.

47. Už Paraiškų administravimą, administracinę patikrą, patikrą vietoje ir nuotolinę patikrą, stebėjimą Automatine laukų nuolatinio stebėjimo sistema, paramos dydžio apskaičiavimą ir išmokėjimą paramos gavėjams, lėšų apskaitą, ataskaitų teikimą atsakinga Agentūra.

48. Už Ekologinės gamybos taisyklių reikalavimų laikymosi tinkamą kontrolę ir sertifikavimą atsako ekologinę žemės ūkio ir maisto produktų gamybą sertifikuojanti žemės ūkio ministro įsakymu patvirtinta kontrolės institucija.

49. Pareiškėjas ir (ar) paramos gavėjas, nesilaikęs Taisyklėse nurodytų įsipareigojimų ir reikalavimų, taip pat gavęs kompensacines išmokas neteisėtai, arba asmuo, prisidėjęs prie neteisėtų kompensacinių išmokų gavimo (sąmoningai patvirtinęs klaidingus duomenis), atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Neteisėtai išmokėtos ir (arba) panaudotos paramos lėšos susigražinamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimo Nr. 137 „Dėl Gražintinų lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų priemones, administravimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

50. Pareiškėjo pateikti duomenys Lietuvos Respublikos institucijų, kitų Europos Sąjungos šalių institucijų, Europos Komisijos, Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) ir Europos Audito Rūmų bus apdoroti elektroniniu būdu ir panaudoti kontrolės tikslais.

51. Pareiškėjas kartą per kalendorinius metus iki rugpjūčio 1 d. per Elektroninių valdžios vartų portalą arba seniūnijoje atnauja savo valdos registracijos duomenis Valdų registre.

XIV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

52. Asmenys, nesutinkantys su Agentūros ir ŽŪDC priimtais sprendimais, taip pat Agentūros ar ŽŪDC vilkinimu atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus, turi teisę juos apskųsti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka Agentūros ar ŽŪDC vadovui, Ministerijai, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka administraciniam teismui.

53. Asmenys, nesutinkantys su Ministerijos priimtais sprendimais, taip pat Ministerijos vilkinimu atlikti jos kompetencijai priskirtus veiksmus, turi teisę juos apskųsti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka administraciniam teismui.

54. Pasikeitus Taisyklėms, nauji reikalavimai nuo jų įsigaliojimo dienos taikomi vienodai visiems pareiškėjams ir ar paramos gavėjams, išskyrus atvejus, kai pakeitimo įsakyme numatyta kitaip.